

مقاله / شرح عملیات مرصاد

۳۱ مرداد ۱۳۹۳ ساعت ۱۹:۳۴

در حالی که عراق با بازپس‌گیری اغلب مناطقی که طی سال‌های گذشته از دست داده بود می‌رفت تا با اقدامات بعدی صحنه نبرد را بیش از پیش به نفع خود تغییر دهد. پذیرش قطعنامه ۵۹۸ شورای امنیت سازمان ملل از سوی ایران در تاریخ ۲۷/۴/۱۳۶۷ موجب گردید ارتش عراق در اقدامی شتاب زده، منطقه خوزستان را بار دیگر مورد هجوم گسترده قرار داده و تا جاده اهواز - خرمشهر پیشروی کند و خرمشهر را نیز در معرض تهدید قرار دهد

در حالی که عراق با بازپس‌گیری اغلب مناطقی که طی سال‌های گذشته از دست داده بود می‌رفت تا با اقدامات بعدی صحنه نبرد را بیش از پیش به نفع خود تغییر دهد. پذیرش قطعنامه ۵۹۸ شورای امنیت سازمان ملل از سوی ایران در تاریخ ۲۷/۴/۱۳۶۷ موجب گردید ارتش عراق در اقدامی شتاب زده، منطقه خوزستان را بار دیگر مورد هجوم گسترده قرار داده و تا جاده اهواز - خرمشهر پیشروی کند و خرمشهر را نیز در معرض تهدید قرار دهد. این تهاجم عراق - که دو بار دیگر نیز تکرار شد - با مقاومت شدید سپاهیان اسلامی خنثی و ارتش عراق تا مرز، عقب رانده شد. به این ترتیب، دشمن در حالی که از تصرف خوزستان ناامید شده بود، تهاجم دیگری را در تاریخ ۳/۵/۱۳۶۷ از طریق مرکز کرمانشاه و با به کارگیری نیروهای سازمان مجاهدین خلق (منافقین) آغاز نموده و در حالی که اغلب یگان‌های ایران در جبهه جنوب مستقر بودند، تا تنگه چهار زبر (بین اسلام‌آباد و کرمانشاه) پیشروی کرد. در پی حرکت دشمن، قوای خودی به سرعت وارد عمل شده و با انجام عملیات موسوم به «مرصاد» به مقابله با منافقین برخاستند.

هدف

انهدام عناصر ضد انقلاب (منافقین)

استعداد دشمن

منافقین، حدود ۳۰ تیپ رزمی جهت تهاجم خود به خاک ایران تشکیل داده بودند. هر تیپ ۱۷۰ نفر نیروی رزمی (۲۰ زن و ۱۵۰ مرد) در اختیار داشت که به همراه نیروهای پشتیبانی به ۲۸۰ نفر می‌رسید و دارای دو گردان پیاده، یک گردان تانک، یک گردان

ادوات و یک گردان ارکان و پشتیبانی رزم بود. تعداد کل نیروی رزمنده حدود ۵۲۰۰ نفر و نیروی در صحنه به حدود ۷۰۰۰ نفر می رسید.

تجهیزات منافقین نیز عبارت بود از:

۱۲۰ تانک سبک کاسکا و پل برزیلی، ۴۰ نفربر PMP، ۳۰ توپ ۱۲۲ میلی متری، حدود ۲۴۰ خمپاره، ۱۰۰۰ آرپی جی هفت، ۷۰۰ تیربار، ۲۰ توپ ۱۰۶ میلی متری، ۶۰ مسلسل دوشکا و حدود ۱۰۰۰ خودرو.

سازمان رزم خودی

قرارگاه مرکزی خاتم الانبیاء (ص)

قرارگاه نجف

لشگر ۶ پاسداران به استعداد ۷ گردان

لشگر ۳۲ انصار الحسین(ع) به استعداد ۷ گردان

لشگر ۵۷ ابوالفضل(ع) به استعداد ۲ گردان

لشگر ۱۵۵ ویژه شهدا به استعداد ۳ گردان

لشگر ۹ بدر به استعداد ۶ گردان

تیپ مستقل ۱۲ قائم(عج) به استعداد ۳ گردان

تیپ مستقل ۷۵ ظفر به استعداد ۱ گردان

تیپ مستقل ۶۶ ولی امر(عج) به استعداد ۳ گردان

تیپ مستقل ۳۶ انصار المهدی به استعداد ۳ گردان

معاونت فرهنگی قرارگاه نجف به استعداد ۱ گردان

کمیته انقلاب اسلامی به استعداد ۲ گردان

قرارگاه مقدم نیروی زمینی سپاه

لشگر ۲۷ محمد رسول الله(ص) به استعداد ۴ گردان

لشگر ۱۷ علی ابن ابیطالب(ع) به استعداد ۱ گردان

لشگر ۳۳ المهدی(عج) به استعداد ۱ گردان

لشگر ۷۱ روح الله به استعداد ۳ گردان

سپاه ناحیه لرستان به استعداد ۲ گردان

قرارگاه سپاه هشتم

لشگر ۵ نصر به استعداد ۲ گردان

تیپ مستقل ۲۹ نبی اکرم (ص) به استعداد ۴ گردان

تیپ مستقل ۵۹ مسلم بن عقیل به استعداد ۱ گردان

قرارگاه رمضان به استعداد ۱ گردان

نیروهای کرد و اسلام آباد به استعداد ۱ گردان

عناصری از لشگر ۲۱ امام رضا(ع) و ارتش

پذیرش قطعنامه ۵۹۸، از سوی ایران، عراق را در بن بست سیاسی و نظامی قرار داد، و بر گروه‌ها و عناصر «اپوزیسیون» نیز شوک شدیدی وارد ساخت. در این میان، منافقین تنها گروهی که همه حیثیت و هستی خود را در گرو جنگ نهاده بودند، برای خروج از بن بست، توطئه‌ای که ماموریت اجرای آن را به عهده داشتند را به مرحله اجرا در آوردند.

آنان در تحلیل‌های دورن گروهی خویش، امکان قبول آتش بس از سوی ایران را ناممکن دانسته و باور داشتند که جمهوری اسلامی زمانی قطعنامه‌ها می‌پذیرد که از جنبه‌های سیاسی، نظامی و اقتصادی به بن بست کامل رسیده باشد و تحت چنین شرایطی سقوط حتمی، و قدرت به سازمان منتقل خواهد شد. بنابراین فرصت پیش آمده را زمان مناسبی دانسته و علی‌رغم آن که طرح حمله به ایران برای سالگرد جنگ تدارک دیده شده بود، زمان آن دو ماه به جلو انداخته شد. عراق به حمایت و پشتیبانی تسلیحاتی و هوایی از منافقین، نیروهای خود را از انجام دخالت مستقیم در ورود به عمق خاک ایران برحذر داشت و ابتدا برای کاستن از حجم نیروهای خودی در غرب، اقدام به تک‌وسیعی در خرمشهر نمود و سپس با هجوم و آتش‌سنگین در منطقه سرپل و صالح‌آباد، این مناطق را تصرف کرده و راه ورود منافقین به داخل را هموار ساخت، عراق هم‌چنین، پس از ورود منافقین به داخل، جهت پشتیبانی در چندین نوبت، اقدام به بمباران هوایی خطوط و نیروهای ایرانی کرد و هلیکوپترهای نیروی عراق نیز، مرتباً به پشتیبانی منافقین مشغول بودند. هدف منافقین از حمله در عمق خاک ایران، با چندین تانک برزلی دجله (دارای چرخ‌های لاستیکی و سرعتی معادل ۱۲۰ کیلومتر در ساعت)، تسخیر چندین شهر و در آخر رسیدن به تهران و بدست گرفتن قدرت بود، بر طبق زمانبندی، نیروها بایستی ساعت ۶ بعد از ظهر روز دوشنبه ۳ مرداد به کرد و ساعت ۸ شب به اسلام‌آباد و ۱۰ شب به کرمان شاه رسیده و در این شهر، دولت خویش را اعلام نمایند. اگر چه در ساعت‌های مقرر به کرد و اسلام‌آباد رسیدند، اما در مسیر اسلام‌آباد - کرمان شاه و گردنه حسن‌آباد، از پیشروی آن‌ها جلوگیری شد.

در این عملیات (فروغ جاویدان) منافقین با ۲۵ تیپ (هر تیپ ۲۰۰ نفر) شرکت داشتند و بدین ترتیب مجموعاً بین ۴ تا ۵ هزار نیروی عملیاتی وارد ایران شدند. مقارن ساعت ۱۴:۳۰ در تاریخ ۳/۵/۶۷ منافقین و ارتش عراق عملیات مشترک خود را با هجوم زمینی از طریق سرپل ذهاب و هلی‌برد از جنوب گردنه پالاق (نزدیکی سرپل ذهاب) آغاز و به طرف شهر کرد غرب پیشروی کردند و حدود ساعت ۱۸:۳۰ اولین تانک‌های عراقی با آرم منافقین وارد شهر شدند و پس از تصرف شهر به طرف اسلام‌آباد غرب پیشروی کرده، به محض رسیدن به مدخل شهر، اقدام به قطع برق و ارتباط مخابراتی و هم‌چنین تیراندازی و آشفته نمودن اوضاع کردند. تعدادی از نیروهای سپاه و مردم با آنان درگیر شدند که به علت عدم انسجام نیروها و آمیختگی منافقین با مردم، اوضاع از کنترل نیروهای نظامی خارج، و شهر به تصرف آن‌ها درآمد. سپس با استفاده از تعداد زیادی تانک دجله و خودروهای پیاده به طرف کرمان شاه عزیمت کردند که در منطقه حسن‌آباد (۲۰ کیلومتری اسلام‌آباد) به دلیل سازماندهی جدید رزمندگان ایرانی و جمع‌آوری نیرو، منافقین زمین‌گیر شدند. نیروهای خودی در فاصله ۲۰۰ متری آنان در ارتفاعات چهارزبر ضمن تشکیل خط‌پدافندی با آنان درگیر شده، و بعد از ظهر ۴ مرداد با محاصره شهر اسلام‌آباد، به منظور انسداد عقبه و راه فرار، سه راه اسلام‌آباد - کرد را قطع، و آن‌ها را محاصره کردند. نیروهای اسلام در روز ۵ مرداد عملیات مرصاد را به رمز یا علی بن ابی‌طالب (ع) آغاز

نمودند و طی چندین ساعت، صدها تن از منافقین را به هلاکت رسانده، و مابقی را به فرار وا داشتند. در این عملیات، رزمندگان اسلام از قسمت سه راهی اهواز (پشت پمپ بنزین اسلام آباد) دشمن را دور زدند و تلفات زیادی به منافقین وارد کردند. در این عملیات بیش از ۲۵۰۰ تن از منافقین به هلاکت رسیدند و بیش از چهارصد دستگاه خودرو، نفربر و تانک آنان منهدم شد.

نتایج عملیات

- عقب راندن دشمن از خاک ایران اسلامی

- به هلاکت رساندن حدود ۲۰۰۰ نفر و به اسارت درآوردن ۲۵۰ تن از نیروهای دشمن.

آدرس مطلب :

<https://www.cafetarikh.com/news/۲۰۱۳۱/مقاله-شرح-عملیات-شیر-مقاله>